

Asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje sertifikato ir kvalifikuoto sertifikato sudarymo ir tvarkymo sąlygos

1. Bendrosios nuostatos

1.1. Asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje sertifikato ir kvalifikuoto sertifikato (toliau – sertifikatai) sudarymo ir tvarkymo sąlygos (toliau – sertifikatų sudarymo ir tvarkymo sąlygos) nustato pagrindines Sertifikavimo paslaugų teikėjo ir sertifikatų naudotojų teises, pareigas ir atsakomybę.

1.2. Sertifikato savininkas, pasirašęs, kad susipažino su sertifikatų sudarymo ir tvarkymo sąlygomis, patvirtina, kad su jomis sutinka ir prisiima visus jose nustatytus įsipareigojimus ir atsakomybę.

1.3. Prieš pasitikėdami sertifikatais, sertifikatų naudotojai turi būti susipažinę su Sertifikato taisyklėmis (toliau – taisyklės) ir Sertifikavimo veiklos nuostatais (toliau – nuostatai), kurie yra viešai skelbiami Sertifikavimo paslaugų teikėjo interneto svetainėje.

1.4. Šis dokumentas nekeičia ir nepapildo taisyklių ir nuostatų, o yra skirtas informuoti sertifikatų naudotojus apie svarbiausius Sertifikavimo paslaugų teikėjo veiklos aspektus, Sertifikavimo paslaugų teikėjo ir sertifikatų naudotojų įsipareigojimus ir atsakomybę, sertifikatų paskirtį ir naudojimo apribojimus.

1.5. Sertifikavimo paslaugų teikėjas sertifikatų savininkų duomenis, surinktus sertifikatų sudarymui, saugo pagal Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą (Žin., 1996, Nr. 63-1479; 2008, Nr. 22-804).

2. Kontaktiniai duomenys

2.1. Sertifikavimo paslaugų teikėjas:

Gyventojų registro tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Gyventojų registro tarnyba)

A. Vivulskio g. 4 A, LT-03220 Vilnius

Tel. (8 5) 271 6352 Faks. (8 5) 271 6250

Tinklalapis: www.nsc.vrm.lt

El. paštas: grt@vrm.lt

2.2. Registravimo tarnybos:

2.2.1. Gyventojų registro tarnyba

A. Vivulskio g. 4 A, LT-03220 Vilnius

Gyventojų registro tarnybos Sertifikatų tvarkymo skyrius

Tel. (8 5) 271 6062

2.2.2. Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Migracijos valdyba, Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių ir Utenos apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų migracijos skyriai. Adresai ir kontaktai pateikiami tinklalapyje www.migracija.lt

3. Sudaromų sertifikatų tipai

3.1. Sertifikavimo paslaugų teikėjas asmenims sudaro ir tvarko:

3.1.1. kvalifikuotus sertifikatus, skirtus saugiams elektroniniams parašams tvirtinti pagal Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatymą (Žin., 2000, Nr. 61-1827);

3.1.2. asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje sertifikatus, skirtus asmens tapatybei elektroninėje erdvėje nustatyti.

3.2. Sertifikatų sandara atitinka standarto LST ETSI TS 101 862 v1.2.1 „Kvalifikuotų sertifikatų sandara“ reikalavimus.

3.3. Sertifikatai išduodami ir naudojami tik su asmens tapatybės kortele, kurios elektroninėje laikmenoje generuojami parašo formavimo ir tikrinimo duomenys, įrašomi sertifikatai ir kuri atitinka standarto LST ISO/IEC 15408 „Informacijos technologija. Saugumo metodai. Informacijos technologijų saugumo įvertinimo kriterijai“ trečiojo saugios parašo formavimo įrangos tipo (SSCD Type 3) reikalavimus.

4. Sertifikatų naudojimas ir naudojimo apribojimai

4.1. Sertifikavimo paslaugų teikėjo sudaromi ir tvarkomi sertifikatai naudojami tik pagal paskirtį, nurodytą 3.1. punkte, bei sertifikatų laukuose „Key Usage“ ir „Enhanced Key Usage“.

5. Sertifikatų savininkų pareigos ir atsakomybė

5.1. Sertifikatų savininkai įsipareigoja:

5.1.1. teikti Sertifikavimo paslaugų teikėjui tikslią ir išsamią informaciją, reikalingą sertifikatams sudaryti ir asmens tapatybei nustatyti, kaip to reikalauja nuostatai;

5.1.2. naudoti sertifikatus tik 3.1. punkte nurodytiems tikslams, laikantis sertifikate nurodytų naudojimo paskirties apribojimų;

5.1.3. naudoti sertifikatus tik jų patikimumo laikotarpiu;

5.1.4. pasirūpinti, kad parašo formavimo duomenimis nepasinaudotų kiti asmenys;

5.1.5. nedelsiant ir visam laikui nutraukti parašo formavimo duomenų naudojimą bei prašyti nutraukti juos atitinkančių sertifikatų galiojimą, kai sertifikatų galiojimo laikotarpiu atsitinka bent vienas iš šių įvykių:

5.1.5.1. prarandama parašo formavimo duomenų kontrolė;

5.1.5.2. atskleidžiami asmens tapatybės kortelės kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenys (slaptažodis);

5.1.5.3. pastebėjus, kad sertifikatuose esantys duomenys yra ar tapo neteisingi.

5.1.6. leisti Sertifikavimo paslaugų teikėjui naudoti ir saugoti asmens duomenis, kaip to reikalauja taisyklės ir nuostatai.

5.2. Sertifikato savininkas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus atsako už pateiktų dokumentų tikrumą ir parašo formavimo duomenų saugojimą.

6. Sertifikavimo paslaugų teikėjo pareigos

6.1. Sertifikavimo paslaugų teikėjas įsipareigoja:

6.1.1. bet kuriuo paros metu teikti sertifikatų statuso tikrinimui reikalingą informaciją;

6.1.2. vykdyti prašymus sustabdyti arba nutraukti sertifikato galiojimą, sertifikato galiojimas sustabdomas ar nutraukiamas iškart gavus tinkamos formos prašymą;

6.1.3. informuoti sertifikato savininką apie jo sertifikato galiojimo sustabdymą ar nutraukimą;

6.1.4. nedelsiant atšaukti sertifikato galiojimo sustabdymą, gavus sertifikato savininko arba Vyriausybės nustatytos teisėsaugos institucijos, kurios prašymu sertifikato galiojimas buvo sustabdytas, prašymą;

6.1.5. rinkti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą informaciją, susijusią su sertifikatų tvarkymu ir atsakymais į sertifikatų naudotojų užklausas, nustatytą laiką ją saugoti.

7. Sertifikavimo paslaugų teikėjo atsakomybė

7.1. Kvalifikuotus sertifikatus sudarančių sertifikavimo paslaugų teikėjų atsakomybė nustatyta Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatymo 12 straipsnyje.

7.2. Sertifikavimo paslaugų teikėjas atsako už:

7.2.1. sudaryto sertifikato duomenų tikslumą;

7.2.2. parašo formavimo duomenų ir parašo tikrinimo duomenų atitikimą;

7.2.3. tai, kad sudarytame sertifikate nurodytas asmuo yra parašo formavimo duomenų, atitinkančių sertifikate nurodytus parašo tikrinimo duomenis, turėtojas;

7.2.4. sertifikato galiojimo sustabdymą ar nutraukimą laiku.

7.3. Sertifikavimo paslaugų teikėjas prisiima atsakomybę, jei:

7.3.1. teikdamas paslaugą, nesilaikė taisyklių ir nuostatų;

7.3.2. neužtikrino teikiamų paslaugų saugumo.

7.4. Sertifikavimo paslaugų teikėjas neatsako už sertifikatų naudotojų ir kitų, su Sertifikavimo paslaugų teikėju nesusijusių, šalių veiksmus.

7.5. Sertifikavimo paslaugų teikėjas neprisiima atsakomybės, jei nuostoliai buvo patirti dėl:

7.5.1. neleistino sertifikatų naudojimo (pvz., kai jis yra negaliojantis, naudojamas ne pagal paskirtį arba kai pažeidžiami sertifikato naudojimo apribojimai);

7.5.2. gamtos jėgų, pvz., gaisro, potvynio, audros arba kitokių aplinkybių, tokių kaip karas, teroristinis išpuolis ar epidemija.

7.6. Sertifikavimo paslaugų teikėjas draudžia savo veiklą 100.000 (šimto tūkstančių) litų suma vienam draudimui įvykiui vienerių metų laikotarpiui ir įsipareigoja atlyginti ne didesnę, nei 100.000 (šimto tūkstančių) litų dydžio žalą, jei būtų pažeisti šių sąlygų 7.2. punkto reikalavimai.

8. Sertifikato patikimumo tikrinimo pareiga sertifikatais pasitikintiems šalims

8.1. Sertifikatais pasitikinti šalis, prieš sprendžiamas apie sertifikato patikimumą, turi būti susipažinusios su taisyklėmis ir nuostatais.

8.2. Sertifikatais pasitikinti šalis turi įsitikinti:

8.2.1. sertifikato galiojimu;

8.2.2. sertifikatą patvirtinančią sertifikatų seką sudarančių sertifikatų galiojimu;

8.2.3. kad sertifikatas naudojamas pagal paskirtį, nurodytą sertifikate.

8.3. Sertifikato galiojimas tikrinamas naudojant negaliojančių sertifikatų sąrašą arba užklausų sistemą, kuri teikia informaciją apie sertifikato būklę tikrinimo metu. Detali informacija apie sertifikato galiojimo tikrinimo būdus pateikiama nuostatuose, kurie yra viešai skelbiami Sertifikavimo paslaugų teikėjo interneto svetainėje.

9. Sertifikato aktyvavimas

9.1. Sertifikatas aktyvuojamas išdavimo metu, asmeniui patvirtinus sertifikato priėmimo faktą.

10. Sertifikato galiojimo nutraukimas

- 10.1. Nutraukus sertifikato galiojimą, sertifikato galiojimas neatnaujinamas.
- 10.2. Sertifikato galiojimo nutraukimas atgaline data negalimas.
- 10.3. Sertifikato galiojimas nutraukiamas sertifikato savininko prašymu arba Sertifikavimo paslaugų teikėjo sprendimu.
- 10.4. Sertifikato galiojimas nutraukiamas šiais atvejais:
 - 10.4.1. sertifikato savininko prašymu;
 - 10.4.2. sertifikato duomenims tapus neteisingais ar paaiškėjus, kad sudarant sertifikatą buvo panaudoti neteisingi duomenys;
 - 10.4.3. sertifikato savininkui praradus sertifikatą atitinkančių parašo formavimo duomenų kontrolę;
 - 10.4.4. Sertifikavimo paslaugų teikėjo sprendimu, paaiškėjus, kad sertifikato savininkas nesilaiko sertifikato naudojimo sąlygų ir apribojimų;
 - 10.4.5. kai Sertifikavimo paslaugų teikėjas nutraukia savo veiklą ir joks kitas sertifikavimo paslaugų teikėjas neperima sertifikavimo veiklos;
 - 10.4.6. kai pažeidžiamas Sertifikavimo paslaugų teikėjo sistemų saugumas, keliantis pavojų sudarytų sertifikatų patikimumui;
 - 10.4.7. sertifikatų savininkui tapus neveiksniu;
 - 10.4.8. sertifikatų savininkui mirus;
 - 10.4.9. sertifikato savininkui pažeidus elektroninio parašo naudojimą reglamentuojančius teisės aktus;
 - 10.4.10. kitais įstatymų numatytais atvejais.
- 10.5. Sertifikato savininkas prašymą nutraukti sertifikato galiojimą turi pateikti asmeniškai atvykęs į Registravimo tarnybą. Sertifikato savininkas turi pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, nustatytą Asmenų registravimo sertifikatams gauti ir konsultavimo taisyklėse, kurios skelbiamos Sertifikavimo paslaugų teikėjo interneto svetainėje.
- 10.6. Sertifikavimo paslaugų teikėjas nutraukia sertifikato galiojimą iškart po prašymo patikrinimo. Atlikus sertifikato galiojimo nutraukimo operaciją, sertifikato savininkas informuojamas apie pasikeitusį sertifikato statusą.
- 10.7. Visais atvejais asmens tapatybės kortelei tapus negaliojančia, automatiškai nutraukiamas ir joje įrašytų sertifikatų galiojimas.

11. Sertifikato galiojimo sustabdymas

- 11.1. Sertifikato galiojimą sustabdyti gali sertifikato savininkas, Sertifikavimo paslaugų teikėjas arba teisėsaugos institucijos.
- 11.2. Sertifikato galiojimas sustabdomas:
 - 11.2.1. sertifikato savininko prašymu;
 - 11.2.2. teisėsaugos institucijų reikalavimu, siekiant užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms;
 - 11.2.3. gavus informacijos ar kilus įtarimui, kad sertifikato duomenys yra neteisingi arba sertifikato savininkas prarado sertifikatą atitinkančių parašo formavimo duomenų kontrolę.
- 11.3. Sertifikato savininkas prašymą sustabdyti sertifikato galiojimą gali pateikti:
 - 11.3.1. asmeniškai atvykęs į Registravimo tarnybą. Sertifikato savininkas turi pateikti asmens tapatybę įrodantį dokumentą;
 - 11.3.2. paskambinęs telefonu į Gyventojų registro tarnybos Sertifikatų tvarkymo skyrių. Tapatybei nustatyti asmuo turi pasakyti savo vardą, pavardę, gimimo datą ir deklaruotą gyvenamąją vietą arba kitus asmens tapatybę patvirtinančius duomenis;
 - 11.3.3. Sertifikavimo paslaugų teikėjas sustabdo sertifikato galiojimą iškart po prašymo patikrinimo. Atlikus sertifikato galiojimo sustabdymo operaciją, sertifikato savininkas informuojamas apie pasikeitusį sertifikato statusą.
- 11.4. Sustabdytus sertifikato galiojimą, jį galima atnaujinti, pateikus prašymą atšaukti sertifikato galiojimo stabdymą (žr. 13 skyrių).
- 11.5. Neatšaukus sertifikato galiojimo sustabdymo per 30 dienų, sertifikato galiojimas nutraukiamas.

12. Sertifikato galiojimo sustabdymo atšaukimas

- 12.1. Prašymą atšaukti sertifikato galiojimo sustabdymą sertifikato savininkas turi pateikti asmeniškai atvykęs į Registravimo tarnybą. Sertifikato savininkas turi pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

13. Naujo sertifikato sudarymas

- 13.1. Sertifikatų atnaujinimas, keičiant dalį sertifikate esančios informacijos, arba naujo sertifikato išdavimas nekeičiant asmeniui sudarytų parašo formavimo ir tikrinimo duomenų, nevykdomas.
- 13.2. Asmens tapatybės kortelė keičiama ir nauji sertifikatai sudaromi:
 - 13.2.1. kai sudarant sertifikatus dėl Sertifikavimo paslaugų teikėjo kaltės buvo padaryta klaidų;
 - 13.2.2. Asmens tapatybės kortelės išdavimo, keitimo, paskelbimo negaliojančia ir naikinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-473, 27 punkte minimais atvejais.

13.3. Nekeičiant asmens tapatybės kortelės, naujas sertifikatas išduodamas šiais atvejais:

- 13.3.1. pasibaigus sertifikato galiojimo terminui, tačiau dar galiojant asmens tapatybės kortelei;
- 13.3.2. sertifikato savininko prašymu, kada asmens tapatybės kortelė nėra prarasta ar pamesta ir tebėra galiojanti.
- 13.4. Prašymą sudaryti naują sertifikatą, nekeičiant asmens tapatybės kortelės, sertifikato savininkas turi pateikti asmeniškai atvykęs į Registravimo tarnybą. Sertifikato savininkas turi pateikti asmens tapatybės kortelę. Jei seni sertifikatai yra dar galiojantys, sertifikato savininkas pirmiausia turi pateikti prašymą nutraukti senų sertifikatų galiojimą.

14. Asmens tapatybės kortelėje esančių parašo formavimo duomenų apsauga

- 14.1. Siekiant apsaugoti asmens tapatybės kortelėje esančius parašo formavimo duomenis nuo neteisėto jų panaudojimo yra ribojamas neteisingų kortelės kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenų (slaptažodžio) įvedimų skaičius – tris kartus iš eilės įvedus neteisingą slaptažodį, parašo formavimo duomenų naudojimas yra blokuojamas.
- 14.2. Blokavimą panaikinti galima tik asmeniškai atvykus į Registravimo tarnybą ir pateikus asmens tapatybės kortelę bei prašymą pakeisti asmens tapatybės kortelės kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenis (slaptažodį).
- 14.3. Blokavimas panaikinamas ir nauji asmens tapatybės kortelės kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenys (slaptažodis) sudaromi iškart pateikus prašymą.

15. Mokesčiai

- 15.1. Visais atvejais, kada sertifikatai išduodami kartu su nauja asmens tapatybės kortele, imama tik valstybės nustatyta rinkliava už asmens tapatybės kortelės išdavimą.
- 15.2. Nemokamai teikiamos sertifikavimo paslaugos:
 - 15.2.1. sertifikato statuso tikrinimas;
 - 15.2.2. sertifikato galiojimo nutraukimas, sustabdymas ir sustabdymo atšaukimas;
 - 15.2.3. asmens tapatybės kortelės kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenų (slaptažodžio) keitimas.
- 15.3. Kitoms sertifikavimo paslaugoms teisės aktų tvarka gali būti nustatyti mokesčiai ar rinkliavos.

16. Taikomi teisės aktai, skundų ir ginčų sprendimo tvarka

- 16.1. Elektroninio parašo kūrimą, tikrinimą, galiojimą, parašo naudotojų teises ir atsakomybę, sertifikavimo paslaugas, įskaitant kvalifikuotų sertifikatų sudarymo ir tvarkymo paslaugas ir reikalavimus jų teikėjams, bei atsakomybę nustato Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatymas.
- 16.2. Sertifikavimo paslaugų teikėjo sudaromų ir tvarkomų sertifikatų sandarą ir paskirtį nustato Lietuvos Respublikos asmens tapatybės kortelės įstatymas (Žin., 2001, Nr.97-3417; 2008, Nr.76-3007).
- 16.3. Visiems su sertifikavimo paslaugų teikimu susijusiems santykiams taikoma Lietuvos Respublikos teisė.
- 16.4. Visi ginčai, susiję su sertifikatų sudarymu ir tvarkymu, sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais.

17. Veiklos patikimumą įrodantys dokumentai, audito ataskaitos

- 17.1. Sertifikavimo paslaugų teikėjas yra Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos registruotas kvalifikuotas sertifikatus sudarantis sertifikavimo paslaugų teikėjas.
- 17.2. Sertifikavimo paslaugų teikėjas viešai skelbia audito ataskaitas ir kitus veiklos patikimumą įrodančius dokumentus Sertifikavimo paslaugų teikėjo interneto svetainėje.